

ใบความรู้ที่ ๓ เรื่อง การจำแนกส่วนประกอบของประโยค
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๙ เรื่อง ตามรอยเจ้าฟ้านักอ่าน
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง การจำแนกส่วนประกอบของประโยค
รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๕๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

ประโยคและส่วนประกอบของประโยค

๑. ความหมายของประโยค

ประโยค คือ หน่วยทางภาษาที่ประกอบด้วยคำหรือกลุ่มคำเรียงต่อกัน ประโยคเป็นหน่วยทางภาษาที่สามารถสื่อความได้ โดยประโยคจะประกอบด้วยส่วนสำคัญ ๒ ส่วน คือ **นามวลี** กับ **กริยาวลี** ประโยคอาจมีเพียงกริยาวลีก็ได้ แต่จะมีเพียงนามวลีไม่ได้

ข้อความต่อไปนี้**ไม่เป็นประโยค** เพราะมีแต่นามวลี ไม่มีกริยาวลี

- ท่านผู้มีเกียรติทั้งหลาย
- พวกเรานักเรียนบ้านไร่ทั้ง ๖ คน

ข้อความต่อไปนี้**เป็นประโยค** เพราะประกอบด้วยกริยาวลีเพียงลำพัง หรือประกอบด้วยนามวลีกับกริยาวลี

- กรุณาลุกขึ้น
- อาย่าอมแพ้เป็นอันขาด
- ท่านผู้มีเกียรติทั้งหลายกรุณาลุกขึ้น
- พวกเรานักเรียนโรงเรียนบ้านไร่ทั้ง ๖ คน อาย่าอมแพ้เป็นอันขาด

๒. ส่วนประกอบของประโยค

โดยทั่วไปประโยคประกอบด้วยส่วนสำคัญ ๒ ส่วน คือ **นามวลี** ทำหน้าที่ **ประธาน** กับกริยาวลี ทำหน้าที่ **ภาคแสดง** ดังตัวอย่าง

ประธาน	ภาคแสดง
นามวลี	กริยาวลี
-	เหนื่อย
พ่อ	เหนื่อย
พ่อของผม	เหนื่อยมาก
พ่อของผม	เหนื่อยจนบอกไม่ถูก
เพื่อน	เป็นคนอดทน
เพื่อน ๒-๓ คนของฉัน	เป็นคนอดทนมากที่สุด